

133 . Niculițel | Județ: Tulcea | Punct: Cornet | Anul: 2000

Anul: 2000

Cod RAN: 161044.08

Perioade: Preistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar, Neatribuit

Autori: Gavrilă Simion

Instituții: Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea

Raport

Situl arheologic de la Niculițel, punctul "la Cornet", este cunoscut în literatura de specialitate încă din 1995. Asupra lui s-a făcut o primă intervenție în 1988 cu scopul unei săpături de salvare pe traseul conductei de gaz metan ce avea să traverseze Dobrogea la acea dată.

Intervenția noastră din anul 2000 a avut aceeași cauză și ea s-a efectuat în lunile iulie și august. Din punct de vedere contractual, săpăturile au trebuit să se realizeze în limitele impuse de acceptul proprietarilor de terenuri, adică, 12 m în stânga și tot atât în dreapta șanțului în care s-a introdus conducta. Aceasta fiind suprafața în care se arunca pământul și accesul utilajelor.

În ceea ce privește amplasarea geografică a punctului enunțat, acesta se află între paralela de 45°10' și cea de 45°15', iar latitudinea între 28°28'30" și 28°30'. Orientarea lui în plan teritorial - 3 km pe direcția nordică față de centrul comunei Niculițel, pe malul lacului denumit de localnici "Gorgonel" (unul din lacurile care alcătuiesc complexul depresiunii lacustre Saon). Analizat din punct de vedere topografic, situl arheologic în discuție se află pe un platou care înaintea până în apropierea imediată a apei. Versanți lui sunt foarte abrupti iar în unele zone aceștia au pereții verticali datorită erodării lor ca urmare a acțiunii apelor din perioadele de viitură.

Delimitarea suprafețelor sitului nu poate fi apreciată. Extinderea lui în interiorul platoului ajunge până la max. 200 m, iar cea din lungul malului n-a putut încă fi delimitată. Nu este exclus ca această suprafață să fi fost locuită în permanență, ca urmare a condițiilor de viață pe care le oferea zona.

Din informațiile pe care ni le-au oferit descoperirile arheologice realizate până în prezent, situl de pe malurile lacului cunoscute în topografia locală "la Cornet" se încadrează în limitele cuprinse între bronzul târziu și perioada romano-bizantină, iar după unele descoperiri întâmplătoare, chiar mai timpurie, adică din perioada mijlocie a bronzului.

Alte suprafețe din zona lacului, marcate ca forme ale unor promontorii, se evidențiază ca așezări fortificate, unele chiar având caracteristicile celor de tip "pinten barat". Cercetările noastre din anul 2000 au fost realizate pe o suprafață de 1000 m², unde, au fost descoperite o serie de complexe închise, fără a ne bucura de existența unei stratigrafii a lor. O stratigrafie cronologică s-a putut realiza însă ca urmare a inventarului arheologic descoperit în complexele cercetate: locuințe, gropi menajere și chiar în morminte. Stratigrafia profilelor din secțiuni nu a jucat decât un rol orientativ în amplasarea nivelului de cultură a formei și dimensiunilor, precum și a celorlalte complexe. În acest sens, în toate situațiile în care avem de a face cu un teren agricol, se evidențiază un strat vegetal care ajunge până la adâncimea de -0,25 / -0,3 m. După aceea urmează un strat de pământ negru-cenușiu, pe care am putea să-l denumim "în degrade", ca urmare a culorii lui ce ni se prezintă, de la negru până la cenușiu-gălbui. Acest strat măsoară între 0,6 - 0,7 m. Sub el, pământul devine galben-steril. Întreaga situație arheologică se profilează în cel de al doilea strat fie ca formă de gropi sau ca profil al unor interioare de locuințe, etc., complexe arheologice care în unele cazuri se continuă și în stratul de pământ galben.

Descoperiri. În suprafața săpată au fost descoperite podele sau părți dintr-o serie de locuințe și gropi din perioada bronzului târziu, ce pot fi atribuite culturii Sabatinovka - Noua - Coslogeni. În interiorul lor au fost descoperite mai multe fragmente de topoare din piatră, binecunoscute în arealul acestei culturi. Materialul reprezentativ al acestor locuințe sau gropi îl constituie ceramica, atât cea fină, cât și cea grosieră. Distincția acestei ceramici ne este dată de ornamentica sa, care se caracterizează prin acele benzi circulare simple cu aspect triunghiular, amplasate de obicei pe umerii vaselor. Unele vase în formă de oale sunt dotate și cu apucători destul de grosiere, amplasate în poziție verticală pe curbura gâtului sau pe linia de bombare maximă.

Tot din grupa vaselor în formă de oale de dimensiuni mari și mijlocii, care sunt confecționate dintr-o pastă grosieră în amestec cu cioburi pisate și pietricele. De obicei acestea sunt decorate cu benzi grosiere aplicate circular sub forma unor cingători cu capetele libere și care au un aspect alveolat sau striat.

Din grupa ceramicii fine sunt vase cu forme variate cu aspect de căni, ulcioare, farfurioare, etc. Ele sunt cu benzi sau figuri geometrice realizate prin incizii în pasta crudă.

Ponderea în descoperirile arheologice de la Niculițel - "Cornet" o dețin materialele hallstattiene de tip Babadag. Acestea se fac prezente în interiorul unor locuințe, în gropi și chiar în mod izolat în nivelul de cultură. Ele se fac prezente în formă de oale, străchini sau de căni. În general, toate vasele ceramice atribuite acestor culturi sunt de bună calitate, lucrate din pastă fină și lustruite până la obținerea unui luciu metalic. Marea majoritate au culoarea neagră, dar se găsesc, mai ales în faza timpurie și fragmente diverse de culoare maronie.

Ornamentica folosită este cea cunoscută pentru cultura Babadag, însă se pare că varietatea decorului în așezarea de la Niculițel - "Cornet" este mai bogată decât cea publicată pentru ceramica provenită din stațiunea eponimă. Această varietate a ornamenticii de pe vasele ce aparțin culturii Babadag o găsim în special în cea de a doua fază a evoluției sale. Acel decor realizat prin imprimare îl găsim aplicat într-o surprinzătoare serie de combinații.

Trebuie să amintim că tot din această fază - II, se înscrie și o descoperire deosebit de importantă, și anume prezența unui mormânt de înhumăție, cu practica ritual funerară a înmormântării sub locuință, în poziție chircită.

În partea superioară a nivelului de cultură din așezarea de la Niculițel - "Cornet" au fost descoperite și o serie de complexe înscrise din perioada romană: locuințe și gropi. Toate descoperirile din această perioadă constituie subiectul de studiu al colaboratorului Florin Topoleanu.

Informații suplimentare online

[Raportul 1212 din cronică.cimec.ro](http://raportul1212.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserv Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
